

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๔๐

สิทธิและการคุ้มครองเด็ก เยาวชน สตรี

คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

รวบรวมโดย

คณิน บุญสุวรรณ

325
40
10
2

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961131071

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๕๐

สิทธิและการคุ้มครองเด็ก เยาวชน สตรี
คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

รวบรวมโดย
คณิน บุณสุวรรณ

**สิทธิและการคุ้มครองเด็ก เยาวชน สตรี
คนชรา และผู้ด้อยโอกาส**

สารบัญ

หน้า

สิทธิและการคุ้มครองเด็ก เยาวชน

สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

๑. ความเสมอภาคในกฎหมาย และ
การห้ามเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม
ตามมาตรา ๓๐ ..... ๑
๒. ความเสมอภาคในการรับการศึกษา
ขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี
ตามมาตรา ๔๓..... ๒
๓. สิทธิของผู้ยากไร้ในการรับการ
รักษาพยาบาลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
ตามมาตรา ๕๒..... ๒
๔. การคุ้มครองเด็ก เยาวชนและบุคคล
ในครอบครัว ตามมาตรา ๕๓ ..... ๓
๕. สิทธิของคนชราที่จะได้รับความ
ช่วยเหลือจากรัฐ ตามมาตรา ๕๔ ..... ๔

๖. สิทธิของคนพิการหรือทุพพลภาพ
 ตามมาตรา ๕๕..... ๔
๗. การคุ้มครองและพัฒนาเด็ก
 และเยาวชน รวมทั้งการสงเคราะห์
 คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ
 ตามมาตรา ๘๐..... ๕
๘. การตั้งคณะกรรมการวิสามัญ
 เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มี
 สำคัญเกี่ยวกับเด็ก สตรี คนชรา
 หรือ ผู้พิการ ตามมาตรา ๑๙๐..... ๕
๙. สิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลย
 ในคดีอาญาที่ยากจนที่จะมีทนาย
 ความที่รัฐจัดหาให้ ตามมาตรา ๒๔๒ ..... ๖

สิทธิและการคุ้มครองเด็ก เยาวชน สตรี คนชรา
และผู้ด้อยโอกาส

---

๑. ความเสมอภาคในกฎหมาย และการห้ามเลือกปฏิบัติโดย
ไม่เป็นธรรม ตามมาตรา ๓๐

“มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอภาคในกฎหมาย
และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะ
เหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา
เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล
ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การ
ศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อ
บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริม
ให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียว

กับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็น
ธรรมตามวรรคสาม”

๒. ความเสมอภาคในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อย
กว่าสิบสองปี ตามมาตรา ๔๓

“มาตรา ๔๓ บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอภาคในการรับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้
อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมี
ส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ทั้ง
นี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและ
เอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ย่อมได้รับความคุ้มครอง
ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

๓. สิทธิของผู้ยากไร้ในการรับการรักษาพยาบาลโดยไม่เสีย
ค่าใช้จ่าย ตามมาตรา ๕๒

“มาตรา ๕๒ บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอภาคในการ
รับบริการทางสาธารณสุข

ที่ได้มาตรฐาน และผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับการ
 รักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุข
 ของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมาย
 บัญญัติ

การบริการทางสาธารณสุขของรัฐต้องเป็นไปอย่าง
 ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องส่งเสริมให้องค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนมีส่วนร่วมด้วยเท่าที่จะ
 กระทำได้

การป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตราย รัฐต้องจัด
 ให้แก่ประชาชนโดยไม่คิดมูลค่าและทันต่อเหตุการณ์
 ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

๔. การคุ้มครองเด็ก เยาวชนและบุคคลในครอบครัว ตามมาตรา ๕๓

“มาตรา ๕๓ เด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว
 มีสิทธิได้รับความคุ้มครองโดยรัฐจากการใช้ความรุนแรง
 และการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม

เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแล มีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

๕. สิทธิของคนชราที่จะได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ
ตามมาตรา ๕๔

“มาตรา ๕๔ บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

๖. สิทธิของคนพิการหรือทุพพลภาพ ตามมาตรา ๕๕

“มาตรา ๕๕ บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

๗. การคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมทั้งการ
สงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ
ตามมาตรา ๘๐

“มาตรา ๘๐ รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็กและ
เยาวชน ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริม
สร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว
และความเข้มแข็งของชุมชน

รัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือ
ทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาส ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและ
พึ่งตนเองได้”

๘. การตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระ
ราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก สตรี คนชรา หรือ
ผู้พิการ ตามมาตรา ๑๕๐

“มาตรา ๑๕๐ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยว่ามีสาระสำคัญเกี่ยว
กับเด็ก สตรี และคนชรา หรือผู้พิการหรือทุพพลภาพ
หากสภาผู้แทนราษฎรมิได้พิจารณาโดยกรรมาธิการเต็ม
สภา ให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญ

ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนเกี่ยวกับบุคคล
ประเภทนั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวน
กรรมการทั้งหมด”

๕. สิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาที่ยากจนที่จะมี
ทนายความที่รัฐจัดหาให้ ตามมาตรา ๒๔๒

“มาตรา ๒๔๒ ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา
ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐด้วยการจัดหา
ทนายความให้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีที่ผู้ถูก
ควบคุมหรือคุมขังไม่อาจหาทนายความได้ รัฐต้องให้
ความช่วยเหลือโดยจัดหาทนายความให้โดยเร็ว

ในคดีแพ่ง บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือ
ทางกฎหมายจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ประวัติย่อ “นายคณิน บุญสุวรรณ”

๑. เป็นคนชลบุรี ได้รับการศึกษาเบื้องต้นและจบชั้นมัธยมปีที่ ๖ ที่ชลบุรี
๒. จบม.ศ. ๔ ที่โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย
๓. จบปริญญาตรี (เกียรตินิยมดี) จากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๔. จบปริญญาโททางรัฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัย HOUSTON สหรัฐอเมริกา
๕. ได้รับประกาศนียบัตรวิชา “การดำเนินนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา” จากมหาวิทยาลัย TUFTS สหรัฐอเมริกา
๖. เคยรับราชการที่รัฐสภา และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
๗. เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร
๘. เคยเป็นผู้ช่วยการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อดท.)
๙. เคยเป็นอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ ป.ป.ป.
๑๐. เคยเป็นรองประธานคนที่หนึ่ง คณะกรรมการวิสามัญศึกษาแนวทางแก้ไขรัฐธรรมนูญของสภาผู้แทนราษฎร
๑๑. เคยเป็นกรรมการ คพป. (คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย)
๑๒. เคยเป็นโฆษกและกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หลายสมัย
๑๓. เขียนหนังสือ ๑๕ เล่ม เช่น “จีนสามยุค” “การเมืองการปกครองของอังกฤษ” “ปทานุกรมศัพท์รัฐสภาไทย” “รัฐมนตรีเมืองไทย” “วิพากษ์กฎหมายเลือกตั้ง” “ผ่า อดท.” และ “๕๐ คำถามส.ส.ร.” เป็นต้น

หน้าที่และความรับผิดชอบในสภาว่างรัฐธรรมนูญ

- เป็นสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ จังหวัดชลบุรี
- เป็นที่ปรึกษาประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ
- เป็นกรรมาธิการประชาสัมพันธ์
- เป็นโฆษกคณะกรรมการยก่างรัฐธรรมนูญ
- เป็นรองประธานคณะกรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ

บ 6132 ฉ.2

KD   คณิน บุญสุวรรณ.
32   รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ค132ร   พุทธศักราช 2540 (10) สิทธิ-
2540   และการคุ้มครอง เยวชน สตรี
ล.10   คนชรา และผู้ด้อยโอกาส.

พิมพ์ที่ กองการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร